

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

 PONEKE, TAITE, HEPETEMA 20, 1877.

PANUITANGA.

Tari o te Kooti Whenua Maori,

Akarana, Akuhata 24, 1877.

NOTEMEA i tetahi Kii Runanga i puta i te 11 o nga ra o Mei, 1877, i mea te Kawana ratou ko tona Runanga i runga i te tikanga o "Te Ture Whenua Maori, 1873," me "Te Ture Whenua Maori, 1874," ko te tono a Riperata Kahutia, me etahi atu tangata Maori, mo tetahi pihi whenua ko Te Awapuni te ingoa, e takoto ana i Turanga, i te Takiwa o Haaki Pei, i whakawakia e te Kooti Whenua Maori o Niu Tirani i Turanganui, i te 18 o nga ra o Hune, 1875, me whakawa hou ano i te aroaro o taua Kooti, a me tu taua whakawa tuarua ki mua mai o te 18 o nga ra o Tihema, 1877.

Na, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Turanganui, a te 28 o nga ra o Hepetema, 1877, hei whakawa hou ano i tenei pihi whenua.

NA TIKI,
Tino Kaituhituhi.

PANUITANGA.

Tari o te Kooti Whenua Maori,

Akarana, Akuhata 24, 1877.

NOTEMEA i tetahi Kii Runanga i puta i te 10 o nga ra o Aperira, 1877, i mea te Kawana ratou ko tona Runanga, i runga i te tikaanga o "Te Ture Whenua Maori, 1873," me "Te Ture Whenua Maori, 1874," ko te tono a Hare Paihia ratou ko etahi atu tangata Maori, mo tetahi pihi whenua ko Te Ahikouka Nama I, te ingoa, e takoto ana i Waiapu, i te Takiwa o Haaki Pei, i whakawakia e te Kooti Whenua Maori o Niu Tirani, i Waiomatatini, Waiapu, i te 10 o nga ra o Maehe, 1876, me whakawa hou ano i te aroaro o taua Kooti, a me tu taua whakawa tuarua ki mua mai o te 15 o nga o Mei, 1878.

Na, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori, ki Waiomatatini, Waiapu, a te 8 o nga ra o Oketopa, 1877, hei whakawa hou ano i enei pihi whenua.

NA TIKI,
Tino Kaituhituhi.

TURE WHENUA MAORI, 1873-74.

TAKIWA O HAAKA PEI.

I TE nohoanga o te Kooti Whakawa Whenua Maori o Niu Tireni i timataria ki Makaraka, Turanganui, i te rua tekau ma whitu o nga ra o Hune, 1877, a i oti i te rua te kau o nga ra o Hurae, 1877, ki te aroaro o Te Rokena (J. Rogan, Esquire), Kaiwhakawa, raua ko Honi Pecti, Ateha:

I runga i te tono a etahi tangata kia whakawakia o ratou take ki nga wahi whenua e mau nei nga ingoa ki te rarangi tuatahi o te pukapuka e piri ake nei i puta te whakataunga o te Kooti, ko te Tuhinga Whakamaharatanga Take o te paanga o nga tangata e mau nei o ratou ingoa ki te rarangi tuatoru me tuhituhi ki tetahi wharangi watea o te Kooti Rouru.

Inahoki te ingoa o Te Rokena, Kaiwhakawa me te Hiiri o Te Kooti te 8 o nga ra o Akuhata, 1877.

J. ROGAN,
Kaiwhakawa.

Ingoa o te whenua.	Nga eka.	Nga ingoa o nga tangata.
	A. B. P.	
Tuahu	10,820 0 0	Rewai, Himiona Maanu, Wi Tipuna, Hapikiniha, Akima Puhī, Rakiroa, Enoka Tirou, Te Hata Taumaku, Maraki Kohea, Hawea Tipuna, Paremena Whakaoma, Aporo Teake, Kuini Tipuna, Te Kena Maanu, Arapera Maanu, Te Ruinga, Paora Kunaku, Eria Raukura, Paratene Kunaiti Mere Whakataere, Keita Tirohia, Ahipene Rangi, Meretene Te Rongo, Heni Te Rongo, Peti Te Rongo, Maraca Pouaru, Erina Pouaru, Mene Hira Kopara, Matene Te Poke, Whare-raupo, Harata Pokowhare, Watikena Tukaiuru, Hararutu, Tarati Hinewera, Owai Kumena, Maraea Momoha, Hapimana Tunupaura, Rapana Kunaiti, Riperata Ngeta, Maka Topia, Wiromu Nuhaka, Whiro Mouru, Ngarati Topia, Miriama Tipoki, Mautiki, Tamihana Huata, Mere Karaka, Ihakara Tuatara, Areta Apatu, Hepi Te Ketu, Toti, Wi Pere, Mita Totoru, Manahi Hema, Te Otene Pikowai, Ihakara Tuhi, Katerina Whamariki, Matene Ruawai, Apikara Taunaha, Tepene Te Puia, Wharekura, Ihipera Te Kore, Paparatu, Wharetienga, Ranapia Pakau, Raima Hipi, Ngarewa, Paora Puhitai, Ahinata Putere, Kerena Rutene, Ahipene Tokouri, Emere Tipuna.
Tauwharetoi	56,680 0 0	Rowi Tipuna, Rora Puhi, Neta Hekeheke, Hotene Te Ariki, Watikena Tukaiuru, Hararutu Porotoki, Rapeti Pita, Maraca Paratene, Te Ohuka Maka, Ereti Paora, Hipora Hori, Pita Matenga, Matenga Ngoingoi, Nikora Kiripaura, Ana Warihi Te Ariki, Wiromu Nuhaka, Petera Honotapu, Pera Wiremu, Pahemata Turaha, Mihaere Kotakahi, Te Honotapu, Te Rakiroa, Maka Topia, Rawiri Takai, Akima Puhī, Iraia Taepa, Hori Niania, Wehi Kore, Ka Akima, Hone Whakaari, Reihana Kauheki, Rawinia Kiki, Porekapa Taepa, Heni Kihirau, Ihipera Kanamu, Pehimana Riaka, Wi Hore, Mere Kihirau, Taraiia Paraki, Tamatea Riki, Paratene Wata, Miriama Matenga, Ani Te Ua, Te Ua, Ani Whakaari, Kau Te Awha, Hohepa Tamaho, Ruta Tihaere, Te Harawira Ro, Ngarati Topia, Wikitoria Hohepa, Tiripa Waiwera, Te Waiwera, Raharuhī Rangananga, Erucra Paratene, Meri Tongahuaroa, Keita Pakapaka, Miriama Okiekie, Te Awaroa, Karaitiana Tamihana, Mautiki, Tuihana Hararutu, Riperata Ngeta, Hariata Hanerepo, Hapikiniha Tirohia, Ihakihaki, Areta Apatu, Hana Hemi, Taraipiu Kaipuke, Patu Wai, Mere Kiki Tangira, Te Waka Watikena, Horiwia Wata, Hirini Mouru, Rapata Whakapuhia, Hirini Te Kani a Takirau, Ani Patene Te Paia, Huhana Tohu, Miriama Te Ratu, Marara Riki, Ripeka Tamarangi, Rina Waiparae, Te Maana Akiwa, Heni Te Iriwaho, Miriama Kuhukuhu, Ihaja Tamaikahakina, Ruihi Tawai, Matire Ratapu, Hemaima Tangirere, Iritana Iti, Waka Kuhu, Raiha Takapau, Te Paerimu, Te Whio, Ihakara Kihitu, Paora Korori, Horomona Paihau, Wiremu Kingi Te Paia, Matiaha Te Aouri, Hera Paipai, Meri Te Timu, Marara Ngawai Te Kani, Te Tuatini Tipoki, Oriwia Tuatini, Ane Poha Kate, Arapera Honotapu, Hana Te Hemohaere, Eru Takihī, Reemi Mokeke, Mita Te Paiho, Hirini Te Raikaihau, Te Amotahi, Erucra Harete (h.c.), Henare Harete (h.c.), Rutene Te Eke, Mihi Pahura, Horomona Tarakitai, Erana Kuha, Mihi Te Aouri Matihā, Raharuha Te Horua, Watene Tangiori, Kararaina Iranui, Tamati Te Kotakahi.
Tauwharetoi No. 1	1,000 0 0	Rapata Whakapuhia, Hirini Te Kani a Takirau, Ani Patene Te Paia, Huhana Tohu, Miriama Te Ratu, Marara Riki, Ripeka Tamarangi, Rina Waiparae, Te Maana Akiwa, Wiremu Te Purewa, Heni Te Iriwaho, Miriama Kuhukuhu, Ihaja Tamaikahakina, Ruihi Tawai, Matire Ratapu, Hemaima Tangirere, Iritana Iti, Waka Kuhukuhu, Raiha Takapau, Te Paerimu, Te Whio, Ihakara Kihitu, Paora Korori, Horomona Paihau, Wiremu Kingi Paia, Matiaha Te Aouri, Hera Paipai, Meri Te Timu, Marara Ngawai Te Kani, Te Tuatini, Ane Poha, Hana Te Hemohaere, Eru Takihī, Reemi Mokeke, Mita Te Paiho, Te Amotahi, Erucra Harete (h.c.), Henare Harete (h.c.), Rutene Te Eke, Mihi Pahura, Horomona Tarakitai, Mihi Te Aouri, Raharuha Te Horua, Watene Tangiori, Kararaina Iranui,

Nga ingoa o nga whenua.	Nga eka.			Nga ingoa o nga tangata.
	A.	R.	P.	
Tauwharetoi No. 1 ...	1,000	0	0	Erana Kuha, Hirini Te Raekaihau, Te Wiremu Purewa, Wiremu Rangitaukawehi, Mehaka Kaipau, Kapuarangi, Arona Te Raekaihau, Ripeka Nekeneke, Ereata, Riki Whaitiri, Rina Wairama, Oriwia Tuatini.
Tauwharetoi No. 2 ...	3,000	0	0	Rapeti Pita, Pahemata Turaha, Ruta Tihaere, Hariata Hanerepo, Ihpera Kanamu, Matenga Ngoingoi, Patu Wai, Raharuhi Rangaranga, Tiripa Te Waiwera, Hararutu Poroteki, Rewi Tipuna, Watikena Tukaiuru, Ohuka Maka, Hori Niania, Wiremu Waiharakeke, Pehimana Riaka, Hemi Kihirau, Miriama Te Okiekie, Harete Rewi, Taraipine Watikena, Meri Pita, Rewi Pita, Reperata Maka, Here Kawhe, Paratene Hori, Reoni Watikena, Tuku Wiremu, Rewi Wiremu, Haereone Wiremu, Mawete Wiremu, Paku Wiremu, Hohi Pehimana, Katerina Pehimana, Te Aute Kihirau, Rapana Wata, Here Hori, Emeri Watikena, Iritana Tipuna, Paku Tuatini, Ranginui, Ngakawainga, Tutchuinga Hori, Wiremu Wata.
Hangaroa Matawai No. 1...	4,418	0	0	Pehimana Riaka, Te Ohuka Maka, Wiremu Nuhaka, Hohepa Tamahou, Rawinia Kiki, Rawiri Takai, Pita Hirinaki, Rewi Tipuna, Hipora Hori, Riria Whio, Paratene Wata, Maraea Paratene, Matenga Ngoingoi, Harawira Ro, Enoka Patari, Miriama Puritia, Wehikore Tamihana, Reihana Kauheki, Taraia Paraki, Kau Te Awha Riaka, Ani Te Ua, Mere Kiki, Iritana Tipuna, Hapi Kirihi, Meri Whakaatere, Keita Tirohia, Ahipene Rangi, Hohipene Riaka, Te Otene Tawhaitari, Paku Waiharakeke, Te Hata Maanu, Tamati Te Kotakahi, Hemi Honotapu Mihaere Wairama, Makuini Honotapu, Heneri Kuhukuhu, Rora Tipuna, Ane Kate Poha, Ripera Ngeta, Watikena Tukairu, Te Rakiroa, Tuihana Poke, Ngarati Topia, Hararutu Porotoki, Hone Whakaari, Waka Tukaiuru, Maka Topia, Ani Whakaari, Hori Niania, Miriama Te Okiekie, Hemi Kihirau, Iraia Taepa, Porekapa Taepa, Mere Kihirau, Mautiki Te Waru, Miriama Matenga, Eruera Mouriuri, Neta Hekeheke, Rapeti Pita, Ereti Paora, Hotene Te Ariki, Himiona Manu, Rewai, Akima Pahi, Wi Tipuna, Wi Mahuika, Enoha Te Ro, Hemi Tahi, Arapera Maanu, Matene Te Poke, Aporo Te Ake, Rapata Whirakapuhia, Ani Patene Te Paia, Hirini Te Kani, Marara Ngawai Te Kani, Eruera Harete (h.c.), Matiha Te Aouri, Miriama Kuhukuhu, Ihia Tamaikahakina, Hana Te Hemohaere, Raharaha Te Horua, Hariata Wahapeka, Te Korou e Rangi, Riripeti Piwaka, Petera Te Honotapu, Rutene Te Eke, Mihi Pahura, Henare Harete (h.c.), Mihi Matiha, Mita Mataitai Te Paiho, Whio, Eruera Takahi, Oriwia Te Okiekie, Wiremu Toko, Hiraina Tuhipoto, Iritana Iti, Huhana Tohu, Paerimu, Reemi Te Eke, Ema Tirakaraka, Waka Kuhukuhu, Hemaima Tangirere, Paora Korori, Ka Taura, Noko Riro, Erana Kuha, Reta Mateana, Nikora Kiripaura, Rina Waiarae, Ripeka Tamarangi, Hora Tarakitai, Miriama Te Ratu, Hirini Te Raekaihau, Arapera Pere, Tarati Puhirua, Ema Te Peka, Raiha Takapau, Mokeke, Tami Ngariri Whakaari, Marara Riki.
Hangaroa-Matawai ...	8,300	0	0	Tamati Te Rangi, Horomona Takakitai, Amiria Whiri, Pimia Aata, Peti Aata, Piriniha Takamoana, Mere Maku, Keita Whaitiri, Paaru, Te Wai, Whio Parepare, Harata Tuari, Hemi Auraki, Te Peka Kerekere, Tapeta Kerekere, Take, Ta Waho, Wikitoria Te Haka, Katerina Whativhati, Komore, Hotoma Kahukura, Apiata Kahukura, Taraia, Ereti Onuka, Raiba Kota, Hohepa Kahuroa, Hare Matenga, Hemi Rangi, Ema Poho, Ereata Kohikohi, Tipene Ngongo, Hemi Kouka, Hine Whakamana, Paora Pukahu, Paranihi, Manutawhiaorangi, Arona Hopa, Te Tuhi, Takawhaki, Mapua, Meri Hake, Hemi Hana, Wiremu Harua, Pincamine Moanni, Parepare, Hohepa Tauaro, Herewini Tamaihouia, Te Pencha, Hemi Hape, Maora Tatai, Rawaho, Hakihahi, Maiera, Te Aopakurangi, Rauha, Poraku, Paora Puta, Keita Te Paea, Wikitoria Uawa, Mere Hape, Henare Te Kotiti, Arinia Tako, Tawa, Ngapare, Nopera Whiti, Roka Rangitahuri, Te Parehua, Karaitiana Akurangi, Turuhira, Keukeu, Te

Te ingoa o te whenua.	Nga eka.			Nga ingoa o nga tangata.
	A.	R.	P.	
Hangaroa-Matawai ...	8,300	0	0	<p>Ata, Harata Haumapuhia, Hohepa Kaitahi, Te Huatahi, Ihaia Tamacara, Tarapuhi, Eru Taua, Tamatea Ariki, Hipora Kiki, Rangitewhangawhanga, Matanuku, Te Mini Kerekere, Tamihana Ruatapu, Anaru Matete, Te Hira Hamure, Karepa Maruwahakatipua, Harata Ruatapu, Harata Matete, Te Kauru, Hinc Te Ariki, Hotu Rangī, Mera Mera, Maka Tautini, Wi Haronga, Nepia Tokitahi, Areta Te Rito, Tuatini Huruhu, Ihakara Haecata, Renata Hamuhamu, Paora Te Nahi, Reweti Pakipaki, Te Onukahere, Ingatua, Matene Huruhuru, Mere Karaka Kopu, Mataotao, Ihakara Tuatara, Reihana Kaubeki, Wirihana Parakino, Matene Te Ruawai, Te Penc Te Puia, Manahi Hema, Apikacra, Ripene, Maraea Pukukatea, Riria Mauaranui, Te Owai, Harata Ahua, Paora Kingi, Ihaia Patutahi, Hetekia Te Kani, Mere Pere, Manaroa Pere, Rangikohera, Teira Ranginui, Maraea Mokena, Paku Mokena, Tuinga, Ihakara Tuihi, Ihipera Te Kore, Te Otene Pikowai, Ropine Huata, Tuihana Tiwha, Wi Pere, Hare, Kopakopa, Mere Te Kawau, Mihiterina Te Waikohua, Rawinia Te Apatu, Hariata Hanerepo, Kataraina Tuihipango, Hemi Te Ua, Hana Haecrehuka, Raharuhi Rangarunga, Tapeta Ireto, Wiremu Ireto, Matene Ratapu, Mere Hira, Katerina Ngahuia, Rawiri Takai, Erana Puta, Kihitu, Pohoi, Hemi Rongo, Meretene Rongo, Pukepuka, Katerina Whanariki, Kararaina Putukai, Hemi Popata, Te Wharenui, Mihi Karauria, Piha Karauria, Oriwia Tipoki, Ngakawainga, Hirini Te Raekaihau, Mita Mataitai, Te Korouerangi, Reemi Te Eke, Hera Tarakitai, Hemi Ahua.</p>
Waingaromia No. 1 ...	5,660	0	0	<p>Hone Kewa, Hona Te Huhu, Maraea Tipare, Tiopira Tawhiao, Apirana Waimotu, Mika Kawhena, Rapana Komata, Katerina Taiao, Mihi Paraire, Pirihiara Hikarongo, Hori Kapekape, Hoera Tako, Wi Pere, Paora Haupa, Hemi Tipuna, Peka Kerekere, Hemi Auraki, Rongotipare, Ruru Tawhiao, Katerina Matewai, Rahera Mapihi, Paora Matuakore, Tepere Haua, Peti Taihuka, Harete Taihuka, Raiha Kota, Arapera Pere, Hohepa Te Kota, Ripaka Awatea, Matenga Toti.</p>
<p>Whakaongaonga Order for Memorial of Ownership to be made when duly certified plan is produced before the Court.</p>	...	...	...	<p>Nikora Kiripaura, Rina Waiparae, Miriama Te Ratu, Hirini Te Ratu, Marara Riki, Hera Keta Te Ratu, Hirini Te Raekaihau, Ripaka Tamarangi, Te Paerimu, Keita Hanuhanu, Herewini Te Uri, Pene Whaitiri, Pehimana Riaka, Maka Topia, Rawiri Takai, Hori Paratene, Hararuru Waka, Paratene Wata, Akima Puihi, Wehikore Tamihana, Eruera Kainga, Hipora Hori, Hone Whakaari Harawira Rongokiwaho, Kau Te Awha, Ngarati Topia, Wi Hore, Ereti Paora, Hape Kirihi, Te Obuka Maka, Neta Hekeheke, Mere Tongahuaroa, Rapeti Pita, Maraea Paratene, Riria Whio, Ani Te Ua, Taraia Paraki, Rawinia Riki, Ani Hone, Mautiki, Hemi Kihirau, Paora Riki, Iraia Taepa, Parikapa Taepa, Merckihirau, Reihana Kaubeki, Wikitoria Hohepa, Tuihana Hararuru, Apiata Kirau, Watikena Tukairuru, Ka Tauru, Keita Pakapaka, Hotene Te Ariki, Miriama Hira, Anaru Ratapu, Maka Tautini, Rapata Whakapuhia, Hirini Te Kami, Ani Patene Te Paia, Miriama Te Okiekie, Ani Waka Poha, Oriwia Tipoki, Miriama Kuhukuhu, Hemaima Tangirere, Matene Ratapu, Wakakuhukuhu, Hipora Niamia, Te Rakiroa, Ruihi Tawai, Marara Te Kani, Rutene Te Eke, Huhana Tohu, Keriana Kiwa, Iritana Iti, Hera Paipai, Eruera Takihi, Matene-Kaipau, Raiha Takapau, Ihakara Kihitu, Ihaia Tamaikahakina, Hemi Whakairo, Hiraina Tuihipoto, Hariata Wahapeka, Raharuha Te Horua, Wiremu Toke, Eruera Harete (h.c.), Reperata Ngeta, Mita Mataitai, Henare Harete (h.c.), Mihi Pahura, Mihi Matiha, Riripeti Piwaka, Erana Kuha, Te Rangitaukawehe, Tamati Te Kotakahi, Wiremu Waiharakeke, Mihaere Wairama, Petera Te Honotapu, Pita Ngoingoi, Hemi Te Honotapu, Arapera Te Honotapu, Ihaia Porcaree, Honeri Kuhukuhu, Makuini Honotapu, Rota Tuhara, Matenga Ngoingoi, Rora Tipuna, Rewi Tipuna, Hone Pereha, Eru Te Tibi.</p>

Nga ingoa o te whenua.	Nga eka.			Nga ingoa o nga tangata.
	A.	R.	P.	
Whakaongaonga No. 2 ...	3,000	0	0	Nikora Kiripaura, Rina Waiparae, Miriama Te Ratu, Hirini Te Ratu, Marara Riki, Hera Keta Te Ratu, Te Moana Akiwa (m.), Waipara Riki (m.), Heni Riki (m.), Tipuna Riki (m.), Paea Riki (m.), Eripitane Riki (m.), Hirini Te Raekaihau, Pokipoki Nikora (m.), Ripeka Tamarangi, Huruhuru Nikora (m.), Te Paeririnu, Keita Hanuhanu, Herewini Te Uri, Pene Whaitiri, Pehimana Riaka, Maka Topia, Rawiri Takai, Hori Paratene, Hararutu Waka, Akima Pahi, Wehikore Tamihana, Eruera Kainga, Hipora Hori, Hone Whakaari, Harawira Rongokiwaho, Kau Te Awha, Ngarati Topia, Wi Hore, Ereti Paora, Hape Kiriha, Te Ohuka Maka, Neta Hekeheke, Mere Tongahuaroa, Rapeti Pita, Maraea Paratene, Emeri Watikena (m.), Riria Whio, Waka Porotoki (m.), Ani Te Ua, Taraia Paraki, Hoho Pehimana (m.), Rawinia Riki, Ani Hone, Mautiki, Heni Kihirau, Paora Riki, Iraia Taepa, Parekapa Taepa, Mere Kihirau, Reihana Kauhaki, Wikitoria Hohepa, Tuhihana Hararutu, Apiata Hirau, Watikena Tukauru, Ka Taura, Keita Pakapaka, Hotene Te Arika, Miriama Hira, Anaru Ratapu, Keita Rangihaitiri (m.), Maka Tautini, Rapata Whakapuhia, Hirini Te Kani, Ani Patene Te Paia, Miriama Te Okiekie, Ani Waka Poha, Oriwia Tipoki, Miriama Kuhukuhu, Te Hata Tipoki (m.), Ngakawainga (m.), Hemaina Tangirere, Ripeka Nekeneke (m.), Matire Ratapu, Waka Kuhukuhu, Wiremu Te Purewa (m.), Hine Matiora Te Purewa (m.), Wiremu Taukawehi (m.), Hipora Niania, Te Rakiroa, Ruihi Tawai, Marara Te Kani, Rutene Te Eke, Huhana Tohu, Keriana Kiwa, Wi Patene Tangimamaku, Rina Riki, (m.), Iritana Iti, Hera Paipai, Kapuarangi (m.), Eruera Takihi, Hiraina Hinetoko (m.), Matene Kaipau, Raiha Takapau, Ibakara Kihitu, Ihaia Tamaikahakina, Hemi Whakairo, Hiraina Tuhipoto, Hariata Wahapeka, Baharuha Te Horua, Wiremu Toke, Eruera Harete (h.c.), Reperata Ngeta, Mita Mataitai, Henare Harete (h.c.), Mihi Pahura, Mihi Matiha, Riripeti Piwaka, Erana Kuha, Te Rangitaukawehi, Arona Te Raekaihau (m.), Tamati Te Kotakahi, Wiremu Waiharakeke, Mihaere Wairama, Erina Wairama (m.), Petera Te Honotapu, Te Rangituanui (m.), Pita Ngoingoi, Hemi Te Honotapu, Pera Waiharakeke (m.), Arapera Honotapu, Ihaia Poraearea, Honeri Kuhukuhu, Makuini Honotapu, Rota Tubara, Matenga Ngoingoi, Rora Tipuna, Iritana Tipuna (m.), Rewi Tipuna, Hone Pereha, Eru Te Tihi, Taka Wairama (m.), Tuku Waiharakeke (m.), Winiata Wahapeka (m.), Te Amo Mako (m.), Mihaere Te Tihi (m.), Mere Kinikini (m.), Paratene Wata.
Whakaongaonga Nama 1...	1,000	0	0	Paora Pere, Hoani Te Haraki, Henare Turangi, Tamihana Taruke, Hori Pomona, Hone Te Ota, Kihirau, Hariata Waea, Mere Te Huia, Tamati Tipuna, Hohapata Pakiaka, Heni Puakanga, Ihaka Te Kai, Ranciera Turoa, Wi Paretipua, Urupene Puhara, Himiona Maanu, Hataraka Waiau, Rutene Ropiha, Renata Ngarangi, Hoera Hape, Teira Tinirau, Horomona Te Whata, Rutene Tainguru, Wi Toko, Enoka Hopoka, Eraihia Tere, Heremaia Hiakai, Hori Te Arika, Heni Materoa, Riperata Kahutia, Heni Kotikoti, Hariata Toctoe, Epanaia Whanga, Baharuha Te Roto, Heni Takau, Rawhira Turangi, Mere Peraki, Wi Tangira, Waka Puakanga, Noko Mahanga, Kouwi Tahameto, Rewi Parareka, Miriama Turangi, Miriama Koreha, Baharuhi Hunga, Hori Karaka, Horiana Haraki, Irihapeti Puakanga, Te Otene Tu Te Wiwini, Apera Taituha, Heni Matuarakau.

PANUITANGA.

Tari o te Kooti Whenua Maori,
Akarana, Akuhata 30, 1877.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, kei te nohoanga o tenei Kooti ki Nepia, Haaki Pei, a te 9 o nga ra o Oketopa, 1877, te whakawakia ai te take o nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, ki nga pihi whenua a nga tangata kua mate, e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuarua, ko nga pihi whenua kei te rarangi tuatoru.

NA TIKI,
Tino Kaituhituhi.

Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
Te Hira Te Rauparaha	Enoka Te Rua	Kakiraawa.
Nikora Tikaokao	Tamihana Te Materoa	Kakiraawa.
Peata	Pei	Pakuratahi.
Ripata Moruki	Atareta Titapu	Te Aute Nama 2.
Marara Whitingara	Te Waaka Takapari	Te Ahau.
Marara Whitingara	Te Waaka Takapari	Tarawera.
Pateriki Rehua	Pera Pahoro...	Kahumoko.
Pateriki Rehua, Hotene Te Kuri	Pera Pahoro...	Heretaunga.
Thomas O'Brien	Whakaari	Kaukawa Nama 2.
Paora Torotoro	Wirihana Ponomai	Tataraakina.
Te Katine Te Kori	Wirihana Ponomai	Mangateretere East.
Matewai	Hea Kurukurua	Tutira.
Meri Peka	Ripeka Haru	Tutira.
Peeti Moreti	Ihakara Poua	Tutira.
Marara Tamihana	Marara Tamihana	Tutira.
Mihi Rihimana	Rihimana Mio	Tutira.
Meri Peka	Ripeka Te Ohu	Tutira.
Tamihana Hukiki	Te Retimana	Tutira.
Renata Kawepo	Te Kehau	Matapiro.
Te Karena Ruataniwha	Te Kehau	Matapiro.
Meri Peka	Ripeka Ohu...	Purahotangihia.
Wakarite Maihi	Wiremu Kaiatotea	Purahotangihia.
Taro Papi	Ere Papi	Purahotangihia.
Peeti Moreti	Ihakara Poua	Purahotangihia.
Erena Oncene	Karaitiana Pakoti	Purahotangihia.
Teira Te Paia Maihi	Wiremu Kaiatotea	Purahotangihia.
Meri Peka	Ohu Haru	Tangoio South.
Mihi Rihimana	Rihimana Mio	Tangoio South.
Meri Peka	Ripeka Te Ohu	Tangoio South.
Kipa	Hiko	Tangoio South.
Wakarite Maihi	Wiremu Kaiatotea	Tangoio South.
Marara Tamihana	Marara Tamihana	Arapaoanui.
Roka Te Koari	Rora Keno	Te Kuta.
Te Ranapia Taungakore	Makaho	Te Kuta.
Wi Pikai	Hunuhunu	Te Kuta.
Wi Pikai	Hunuhunu	Te Heruotureia.
Te Ranapia Taungakore	Makaho	Te Heruotureia.
Roka Te Koari	Rora Keno	Te Heruotureia.
Tamihana Hukiki	Te Retimana	Waikari.
Ihaka Tupurupuru	Tupurupuru	Ngatarawa Nama 4.
Te Haurangi, Turuhira Rangahua	Peeti Te Owai	Ngatarawa Nama 5.
Hori Te Aroatua	Arapera Te Ngira	Tarewa.
Rioninia Te Hauwaho	Karauria Tamawahakakiteaterangi	Te Toenga o Pukahu.
Ihaka Poaka	Atareta Titapu	Rotoakiwa Nama 1.
Tamati Poaka	Atareta Titapu	Rotoakiwa.

HE PANUITANGA.

Mo etahi piihi whenua kia wahia.

Tari o te Kooti Whenua Maori,

Akarana, Akuhata 30, 1877.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko a te nohoanga o tenei Kooti ki Nepia, i te Takiwa o Haaki Pei, a te 9 o nga ra o Okotopa, 1877, te whakarangona ai nga tono a nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, kia wahia, kia roherohea nga whenua i roto i nga Karauna Karaati e mau nei nga ingoa i te rarangi tuarua, ko te Takiwa kei te rarangi tuatoru.

NA TIKI,
Tino Kaituhitahi.

Ko te ingoa o te tangata i tono kia wahia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tonoa kia roherohea.	Te Takiwa.
Miriama Hokomata	Waihingahinga	Nepia.
Hamahona Taingache	Petane	Nepia.
Henare Tomoana	Mangateretere East	Nepia.
S. Locke raua ko Tareha Te Moananui, mo Arini ma	Mangateretere West	Nepia.
Paurini Te Whiti	Turamoe	Nepia.

Ko nga ingoa o nga tangata i tono kia wahia te whenua.	Nga ingoa o nga whenua i tonoa kia roherohea.	Te Takiwa.
Harata H. Nopera, Arapera, Ahitana, Hami, Raina, Ereatara, Pirihira, Eperata, Kairama, Rawinia Wiremu, Te Wikiriwhi, Ihaka, Eruini, Mare, Rutene, Te Pecti, Hoera, Hori Haira, Hirai, Nikora Te Poke, Ihakara Whatiri, Winiata Takataka, me etahi atu	Mangaatoro	Nepia.
Miriama Hokomata	Te Aute Nama 3	Nepia.
Arihi Te Nahu, Hapuku Paku ..	Te Aute Nama 2	Nepia.
Arihi Te Nahu, Hapuku Paku, Te Waaka Rewharewha	Rotoakiwa	Nepia.
Mary Ann Hokomata	Kakiraawa	Nepia.
Paora Torotoro, Ahere Te Koari, Waaka Kawatini	Te Rotopounamu	Nepia.
Rihi Te Awa, Mihi Koti, Ngangari, Waiatara, Haerehuka, Matewai, Horiana, Hemi Puna, Hata Te Kani, me etahi atu	Tutira	Nepia.

Tari o te Kooti Whenua Maori,
Akarana, Akuhata 30, 1877.

HE mea na Karaitiana Takamoana nana i tono te whakawa, ratou ko Frekerick Sutton, Paora Torotoro, Ahere Te Koare, Nikera Witingara, Tareha, Urupene Puhara, Erueti Ngamu, Samuel Locke, Tareha Moananui, me Robert Donald Douglas McLean, hoki nga tangata karo i te whakawa.

NOTEMEEA i puta tetahi kupu whakatau e kupu whakatau a te Kooti Huperimi o Niu Tirani i te rua rua tekau ma wha o nga ra o Hurac kua pahure ake nei kia tukua ma te Kooti Whenua Maori e ata kimi marire i te utu mo nga kupu patai e mau ake nei, ara:—

1. He aha te hea te wahi ranei o te tangata nana i tono te whakawa i roto i te whenua i whakaaturia nei ki te Kooti, i runga i te whakaputanga e te Kawanatanga o te Karauna karaati o te toru o nga ra o Hepetema, kotahi mano e waru rau o ono tekau ma ono, ara, ko taua pihi whenua katoa ko Mangateretere West tona ingoa, ko tona nama 8x, e takoto aua i Mangateretere, i te takiwa o Ahuriri. Ko te nui o taua whenua kotahi mano e rua rau e rima tekau ma toru eka. Ko te rohe ki te Tonga, ki te Hauauru, ki te Kotiu hoki ko te awa o Ngaruroro; ki te Marangaima-raki ko te Hikutoto poraka 3,085 ringiki: ki te Marangai ko te Mangateretere East poraka 2141 ringiki, 4550 ringiki, 883 ringiki, 5785 ringiki, kua oti nei te whakaahua ki runga ki te Karauna karaati. He mea karaati atu tenei whenua ki te Kaitono whakawa ratou ko Te Waka Kawatini, ko Karauria Tamawahakakiteaterangi, me nga Kaikaro i te whakawa hoki ko Paora Torotoro, Tareha, Urupene Puhara, Ahere Te Koare, Erueti Ngamu, me Nikera Whitingara hoki, ki o ratou uri, ki a ratou e whakarite ai.

2. He aha te hea te wahi ranei o taua whenua i riro nei i a Paora Torotoro, tetahi o nga tangata karo i te whakawa, i runga i nga tikanga o taua karaati?

3. He aha te hea te wahi ranei o taua whenua i riro nei i a Tareha, tetahi o nga tangata karo i te whakawa, i runga i nga tikanga o taua karaati?

4. He aha te hea te wahi ranei o taua whenua i riro nei i a Urupene Puhara, tetahi o nga tangata karo i te whakawa, i runga i nga tikanga o taua karaati?

5. He aha te hea te wahi ranei o taua whenua i riro nei i a Ahere Te Koare, tetahi o nga tangata karo i te whakawa, i runga i nga tikanga o taua Karaati?

6. He aha te hea te wahi ranei o taua whenua i riro nei i a Erueti Ngamu, tetahi o nga tangata karo i te whakawa i runga i nga tikanga o taua karaati?

7. He aha te hea te wahi ranei o taua whenua i riro nei i a Nikera Whitingara, tetahi o nga tangata karo i te whakawa, i runga i nga tikanga o taua karaati?

8. He aha te hea te wahi ranei o taua whenua i riro nei a Karauria Tamaiwhakakiteaterangi, ko ia tetahi o nga tangata i roto i te Karauna karaati, i runga i nga tikanga o taua karaati?

9. He aha te hea te wahi ranei o taua whenua i riro nei i a Te Waaka Kawatini, ko ia tetahi o nga tangata i roto i te Karauna karaati, i runga i nga tikanga o taua karaati?

Na, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai ko nga putake whakawa kua whakahuatia i runga ake nei, ka whakawakia ka whakaotia ki Nepia, Haaki Pei, a te 9 o nga ra o Oketopa, 1877.

A notemea he Mema no te Runanga Nui o te Koroni te Kaitono o tenei whakawa, mehemea e tu ana ano te Paremete a te 9 o nga ra o Oketopa e takoto ake nei, ka whakanukuhia te whakawakanga o nga putake whakawa kua whakahuatia i runga ake nei.

NA TIKI,
Tino Kaituhituhi.

TURE WHAKAWA WHENUA MAORI, 1873-74.

TAKIWA O WHANGANUI, TAKIWA POROWINI O PONEKE.

I TE nohoanga o Te Kooti Whakawa Whenua Maori o Niu Tirenī, i timataria ki Whanganui i te tahi te kau ma waru o nga ra o Hurae, 1877, a i oti ki Marton, Rangitikei, i te 16 o nga ra o Akuhata, 1877, ki te araro o Theophilus Heale, Kaiwhakawa, raua ko Wiremu Mita Hikairo, Ateha :

I runga i te tono a etahi tangata kia whakawakia o ratou take ki nga wahi whenua e mau nei nga ingoa i te rarangi tuatahi o te pukapuka e piri iho nei i puta te Whakataunga a te Kooti ko te Tuhinga Whakamaharatanga Take o te paanga o nga tangata e mau nei o ratou ingoa ki te rarangi tuatoru, me tuituhi ki tetahi wharangi watea ke o Te Kooti Rouru.

Inahoki te ingoa o Theophilus Heale, Kaiwhakawa, me te Hiiri o te Kooti te 16 o nga ra o Akuhata, 1877.

THEO. HEALE,
Kaiwhakawa.

PUKAPUKA WHAKAPIRI.

Nga wahi whenua.	Nga eka.			Nga ingoa o nga tangata.
	A.	R.	P.	
Ohotuiti ...	2	0	0	Te Keepa Tahukumutia me Neri Te Kapua.
Manganuiotahu ...	9,562	0	0	Te Urangakaiwhare, Te Piki Kotuku, Weta Te Kahu, Hohaia Maroro, Teretiu Mahutonga, Tahana Pita, me Rahera Hautukua.
Ngongohau No. 7 ...	...	...	...	Roka Kairi, Tarete Hariata, Ropoama Te Otipohe, Parematau Ngamoko, me Hariata Te Pari.
Paranuiamata No. 6 ...	3	1	14	Karo Reupena, Takerei Te Ahuru, Wiremu-Rangitauira, Tuatini Reupena, Te Ataoterangi Reupena, me Ngahina Keupena.
Maungaporau ...	16,062	0	0	Paora Poutini, Toma Tahupotiki, Hohaia Ngakaraka, Hemi Raukawa, me Pauro Tutawha.
Poutama ...	103	0	33	Te Oti Takarangi, Harawira Te Mamaru, Takarangi Mete Kingi, Karehana Tahau, Kararaina Pukeroa, Nepetarima Winiata, Kerehoma Tuwhawhakia, Poaneki Rangitokona, Maraea Kurahoro, Ereatawa Waitokia, Maraea Kawha, Erana Tamairangi, Tamati Takarangi, Pikia Tiripa, Te Hauwai, Heremia Tamehana, Rahera Waiariki, Paka Rawiri, Mereana Tamairangi, Tare Te Peina, Riria Te Whakaruanoko, Hori Taraipoha, Makere Matetahora, Karehana Tawhitopo, Tikiku Taraipoha, Anikanara Ngarongo, Hoani Te Augi, Maraea Te Waewae, Himiona Tuiaa, Neweka Tira, Rora Raniera, Raniera Toka, Ripeka Takahia, Huriana Te Hupu, Wiremu Ropiha, Tamehana Te Uru, Te Mera Te Matau, Pehi Turoa Nepetarima, Ripeka Kaunoana, Ruihana Hinekehu, Ruihana Mangu-mangu, Hohepa Te Mapihi, me Ria Peata.
Te Ruanui ...	...	...	...	Winiata Te Pubaki, Pene Te Mawae, Weronika Waiata, Hohi Matene Te Oti Rangitoea, Paekiri Te Mihiata, Keruhi Taiawa, Rapera Waiata, Ruka Puhaki, Tarete Rangituhou, Whango Te Kooro, Nehanera Te Kahu, Wirihi Ngamanako, Weraroa Kingi, Hori Kingi, Eruera Te Umairangi, Pukuwai Te Paku, Reweti Te Paku, Tukia Raita, Raina Huinga, Mereana Rauangia, Paurina Te Raumaitua, Keina Tao, Wirete Te Iringa, Hapi Te Angi, Pehimana Te Paku, Te Rehihana Paraone, Makarita Hikawai, Meretiana Rapera, me Anataria Moewai.
Mangoira Ruahine ...	35,660	0	0	Utiku Potaka, Rameha Potaka, Wi Wheko, Ema Te Nahi, Renata Pirere, Hemi Papakiri, Te Herewini Tawera, Wiari Turoa, Ihaia Kaipipi, Wi Watarawi, Te Rina Mete, Wiri-hana Hunia, me Warena Hunia.

HE PANUITANGA I RARO I TE TURE WHENUA MAORI, 1873-74.

Ki nga tangata e whai take ana ki te whenua kia mohiotia ai te wahi me te ra e tu ai te Kooti hei whakawa i o ratou take.

NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga piihi whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te 9 o nga ra o Oketopa, 1877, e te Kooti Whenua Maori, ki Nepia, Haaki Pei. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo aua ana whenua me haere ki reira.

Ka oti te whakawa, ka puta te Tuhinga Whakamaharatanga Take ki te hunga i kitea tona tika e te Kooti: heoi ano, he tino whakaotinga tena; ekore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri.

Kooti Whenua Maori,
Akarana, Akuhata 30, 1877.

NA TIKI,
Tino Kaituhituhi.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.	Ko te takotora o te mapi.
Werewere, Rangitahau, Wikitoria, Ani Patene, Ku Kataraina, Te Wairoroki, Ngahere, Tahau, Kataraina Rongohiti, Rangataua, Te Kopua, Kiriwera, Te Waka Takahari, Hamiora Maniapoto, Te Hemopo Te Rahui, me etahi atu	Parahakinui, e tata ki Taupo	Ka timata i Mohaka, ahu atu ki roto ki te awa, Te Waitutahi, Whauraurangi, Punakitoru, ka Whakapiki ki runga Te Rangaatukuwaru, ka eke kai uta, ka ahu ki Te Hauauru Te Warariki, ka whai i waenganui o Parahaki nui o Paru, Nukiiti, Oaro, Ripia, Takakomuka, Tataiomapihi, ka kati ano ki Mohaka	Mehemeca kua oti enei whenua te ruri ka kitea nga mapi ki te Tari o te Kairuri a te Kawana tanga i Nepia.
Werewere, Te Rangitahau, Te Wairoroki, Ngatoaka, Rangataua, Whakarongo, Kiekie, Kataraina, Tahau, Wikitoria, Ani Patene, Ngawaka, Te Kapua, Hamuera Takurua, me etahi atu	Te Matai, e tata ana ki Tapuacharuru, Taupo	Ka timata i Te Rabuikainga, haere tonu Okakariki, Whiuhutia, Te Mapou, Ngakopuaakauteawehia, Pupuharau, ka heke ki uta o Mohaka, Te Tabeke, ka haere i runga i te raina o Pakaututu, Te Whakarukaru, makere ki Ripia, ka haere i runga i te raina o Te Toropapa, Ikanui, Papamaro, Kaimatangi ka haere i runga i te raina o Runanga ki Ruatara ka mau i runga i te raina o Ripia, Monkoro, Te Matai, ka kati ano ki te timatanga	
Mereana Hokomata, Ruihi Honehone	Waitamarangi, e tata ana ki Te Aute, Nepia	Kei te mapi nga rohe	
Heperi Pikirangi, Topia Turoa, Te Hau Mihi, Te Oti, Hataraka, Erina, Hiha, Tutunui, Tauteka, Poriwira	Owhaoko, Nepia	Ka timata i te matapuna o Kaiannui, haere tonu Te Puau, haere i roto i Taruarau, ki Te Ahimanawa, Kapa-kapanui, Tapuaengotoa, te matapuna o Taruarau, Otutu, Ngahuinga, Ngatokaturia, Oamaru, Taraotemarama, Te Mahauotehoka, haere i roto i Te Rangitikei, Te Puauomangaowhane, ka kati ano ki Kaiannui.	
Arihi Te Nahu	Te Waiotaku, e tata ana ki Nepia	Kei te mapi nga rohe	
Arihi Te Nahu	Te Pirau, e tata ana ki Nepia	Kei te mapi nga rohe	
Manahi Paewai, Kerei Tangiuru, Makereta Whareraupo	Te Wi, e tata ana ki Waipawa	Ka timata atu i te awa o Manawatu, haere tonu Ngapakira, Whakarongaiti, Te Awaatitia, Whakapokapoka, Titokopo, Te Kaiwhitikitiki, ka whati ka tutaki ki Ngapakira.	

[Ko tenei whakataunga he raro iho nei he wahi no te punui whakataunga, a H. A. H. Monro, Kaiwhakawa, o te Kooti Whenua Maori i punuitia ki te "Kahiti," Numa 21, i mahue i rcira koia i taia ai inaianei.]

TURE WHENUA MAORI, 1873-74.

TE TAKIWA O TE TEMU, POROWINI O AKARANA.

I te nohoanga o te Kooti Whenua Maori, i timataria ki Hoterene Taone, i te 30 o nga ra o Mei, 1877, ki te aroaro o Henry A. H. Monro, raua ko Theophilus Heale, Kaiwhakawa, me Hori Riwhi hoki Ateha:

I runga i te tono a etahi tangata kia whakawakia o ratou take ki nga wahi whenua e mau nei nga ingoa i te rarangi tuatahi o te pukapuka e piri ake nei i puta te whakataunga a te Kooti ko Te Tuhiinga Whakamaharatanga Take o te paanga o nga tangata e mau nei o ratou ingoa ki te rarangi tuatoru me tubitubi ki tetahi wharangi watea o te Kooti Rouru.

Inahoki ko te ingoa o Henry A. H. Monro, Esquire, Kaiwhakawa, me te Hiiri o te Kooti te 20 o nga ra o Hurac, 1877.

HENRY A. H. MONRO,
Kaiwhakawa.

Nga wahi whenua.	Te nui o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata.
Kahe ...	A. 620 R. 0 P. 0	Taupo Waitai, Terekia Wharepuhi, Te Karauna Hou, Erueti Ngakoki, Pencamine Tanui, Miriama Pehi, Hori Kerei Tuokioki, Tamati Kaiuta.

I taia i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tireni e GEORGE DEDSBURY, Kai-ta o te Kawanatanga, Poneke.